

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

28.12.2023. Nr. P005-17/17.13/114346

Uz 29.11.2023. Nr. 94768496

DDD pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis ārzemju uzņēmuma (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējs iesniegumā lūdz sniegt uzziņu par transfertcenu dokumentācijas iesniegšanu par tā darījumiem ar pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādus faktus:

Iesniedzēja pastāvīgā pārstāvniecība ir reģistrēta Latvijā. Iesniedzēja Latvijas pastāvīgajai pārstāvniecībai nav darbinieku, kas strādātu Latvijā, un visas darbības tiek organizētas un vadītas no ārzemju uzņēmuma (Iesniedzēja). Iesniedzēja Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības saimnieciskā darbība ir saistīta ar finanšu līzinga pakalpojumu sniegšanu klientiem Latvijā.

Iesniedzējs iegādājas līzinga preces atbilstoši līzinga ņēmēja izvēlei un tam nosaka noteiktu līzinga periodu. Līzinga ņēmējs, savukārt, samaksā Iesniedzējam periodiskos maksājumus, kas ietver līzinga pamatsummu un procentus. Papildus, Iesniedzējs nodod līzinga preces īstermiņa nomā saviem klientiem Latvijā un par to gūst ieņēmumus.

Iesniedzējs Latvijas pastāvīgajai pārstāvniecībai veic atsevišķu grāmatvedības uzskaiti, sagatavo bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Ar saimniecisko darbību saistītos ieņēmumus un izdevumus un attiecīgi aktīvus un saistības, uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina vajadzībām uzskaita grāmatvedībā nodalīti no Iesniedzēja, proti, Iesniedzējs, balstoties uz grāmatvedības politikas principiem savā virsgrāmatā (t. i., balances, ieņēmumu un izdevumu kontos) izdala uz Latvijas darījumiem attiecināmos darījumus un uz tā pamata sagatavo pastāvīgās pārstāvniecības bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu.

Darījumus ar saistītām personām veic tikai Iesniedzējs, savukārt uz Iesniedzēja Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību tiek attiecinātas (*alocētas*) darījumu

summas, kas saistītas ar Iesniedzēja Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības darbību Latvijā. Citus darījumus ar saistītām personām Iesniedzēja Latvijas pastāvīgā pārstāvniecība neveic.

Lai finansētu līzings preču iegādi, Iesniedzējs saņem aizdevumus no saistītās personas, kas reģistrēta citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Daļa no saņemtā aizņēmuma tiek attiecināta uz Iesniedzēja Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību, proti, proporcionāli Latvijas klientu līgumu vērtībām no kopējā klientu līgumu portfeļa. Tāpat daļa no kopējiem Iesniedzēja izdevumiem par algām un ar tiem saistītiem nodokļiem tiek attiecināta (*alocēta*) uz Iesniedzēja Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību, ņemot vērā, ka Iesniedzēja Latvijas pastāvīgā pārstāvniecība nenodarbina darbiniekus. Attiecināmais algu izdevumu apmērs tiek noteikts pēc faktiski nostrādātām darbinieku stundām, precīzas pozīcijas ņemot no iekšējās darba stundu uzskaites sistēmas.

Iesniedzējs izvērtē un pamato darījumu cenu atbilstību tirgus cenām un sagatavo transfertcenu dokumentāciju, kas cita starpā apraksta un pamato darījumu summu attiecināšanu uz Iesniedzēja Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību. Minēto darījumu summu attiecināšanā tiek ievēroti tirgus cenu noteikšanas principi, kas izriet gan no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta e) apakšpunkta, gan arī Latvijas Republikas un Polijas Republikas līguma par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu 7. panta.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² pants nosaka nodokļu maksātāju pienākumu sagatavot un sniegt transfertcenu dokumentāciju. Lai pareizi piemērotu likuma “Par nodokļiem un nodevām” normas, kas regulē transfertcenu dokumentācijas iesniegšanas prasības Iesniedzējs iesniegumā lūdz Valsts ieņēmumu dienestu sniegt uzziņu par tā pastāvīgās pārstāvniecības transfertcenu dokumentācijas iesniegšanas pienākumu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta trešajā daļā noteiktajam, ja Iesniedzēja un tā pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā darījumi izpaužas kā ieņēmumu un izdevumu, kā arī bilances aktīvu un pasīvu attiecināšana, t. i., darījumi notiek vienas juridiskās personas ietvaros un attiecināto darījumu summa attiecīgajā pārskatā gadā pārsniedz 5 milj. *euro*.

VID, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošo konkrēto jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otro daļu, šajā pantā noteiktajos gadījumos, kārtībā un apjomā Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā minētais nodokļu maksātājs – nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība – globālajā un vietējā transfertcenu dokumentācijā vai tikai vietējā dokumentācijā pamato darījuma cenas (vērtības) atbilstību tirgus cenai (vērtībai) darījumos, ko tas veic ar:

1. saistītu personu, kas likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē uzskatāma par saistītu ārvalstu uzņēmumu;
2. likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktā minētajām fiziskajām personām;
3. citām komercsabiedrībām vai personām, ja tās atrodas, ir izveidotas vai

nodibinātas zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās;

4. saistītu personu – rezidentu, ja darījums, komerciālās vai finanšu attiecības pēc izpildītajām funkcijām, uzņemtajiem, kontrolētajiem vai vadītajiem riskiem vai izmantotajiem aktīviem ir ekonomiski saistītas (notiek vienas piegādes ķēdes ietvaros) ar šo personu darījumiem, komerciālajām vai finanšu attiecībām ar citu saistītu ārvalstu uzņēmumu vai likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 3. punktā noteiktajām personām.

Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktu saistītas personas ir divas vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas (izņemot kapitālsabiedrības, kuru saistību veido valstij vai pašvaldībai tieši piederošas kapitāla daļas vai akcijas) vai ar līgumu saistīta šādu personu grupa, vai šādu personu vai grupas pārstāvji, ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

a) tās ir mātes un meitas komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības,

b) vienas komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības līdzdalības daļa otrā sabiedrībā ir no 20 līdz 50 procentiem, turklāt šai mātes un meitas komercsabiedrībai vai kooperatīvajai sabiedrībai nav balsu vairākuma. Šis apakšpunkts neattiecas uz nosacīti sadalītās peļņas noteikšanu atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta e) apakšpunktam, izņemot gadījumu, kad darījums tiek veikts ar saistītu ārvalstu uzņēmumu,

c) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās komercsabiedrībās vai kooperatīvajās sabiedrībās (ir balsu vairākums) vienai un tai pašai personai un šīs personas radniekiem līdz trešajai pakāpei vai šīs personas laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei,

d) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās komercsabiedrībās vai kooperatīvajās sabiedrībās (ir balsu vairākums) vairākām, bet ne vairāk kā 10 vienām un tām pašām personām,

e) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās sabiedrībās (ir balsu vairākums) komercsabiedrībai vai kooperatīvajai sabiedrībai, kurā fiziskajai personai (vai šīs personas radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai šīs personas laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei) pieder vairāk nekā 50 procenti no šo sabiedrību pamatkapitāla vai daļu vērtības,

f) vienai un tai pašai personai vai vienām un tām pašām personām ir balsu vairākums šo komercsabiedrību vai kooperatīvo sabiedrību valdēs (izpildinstitūcijās),

g) starp šīm personām papildus līgumam par konkrētu darījumu jebkādā formā ir noslēgta vienošanās (arī vienošanās, kas atklātībai nav darīta zināma) par jebkādu

līgumā neparedzētu papildu atlīdzību vai šīs komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības veic cita veida saskaņotu darbību, lai samazinātu nodokļus,

h) fiziskajai personai (vai tās radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai ar šo fizisko personu svainībā esošajiem līdz otrajai pakāpei) tieši vai pastarpināti pieder vairāk nekā 50 procenti no komercsabiedrības pamatkapitāla vai daļu vērtības vai kooperatīvās sabiedrības paju vērtības vai fiziskajai personai (vai tās radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošajiem līdz otrajai pakāpei) ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme komercsabiedrībā vai kooperatīvajā sabiedrībā.

Tādējādi no nodokļu normatīvā regulējuma izriet, ka personu saistība izpaužas caur līdzdalību sabiedrības, komercsabiedrības vai kooperatīvas sabiedrības pamatkapitālā vai tām piederošo attiecīgo daļu vai paju apjomu, balsstiesību vairākumu vai izšķirošo ietekmi sabiedrību izpildinstitūcijās¹.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1. panta 29. punktā noteikts, ka transfertcena ir preču vai pakalpojumu cena (vērtība) vai cita veida vērtība vai noteikumi, kas piemēroti kontrolētā darījumā vai pastāv komerciālās vai finanšu attiecībās starp saistītām personām, kuras atbilst šā panta 18. punktā vai 15.² panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētajām personām, savukārt minētā likuma 1. panta 29³. punkts nosaka, ka saistīts ārvalstu uzņēmums ir juridiskā persona vai cita veida juridisks veidojums, kas atbilst šā panta 18. punktā noteiktajam un ir komercsabiedrība (personālsabiedrība vai kapitālsabiedrība), kooperatīvā sabiedrība vai cita privāto tiesību juridiskā persona, kuras rezidences valsts nav Latvijas Republika.

Saskaņā ar Komerclikuma 22. pantu ārvalsts komersanta filiāle ir uzņēmuma organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā attiecīgā komersanta vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība.

Saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Paraugkonvencijas par ienākumu un kapitāla aplikšanu ar nodokļiem 5. panta komentāriem² un Latvijas Republikas un Polijas Republikas līguma par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu 5. pantu galvenā uzņēmuma (nerezidenta) Latvijas Republikā reģistrētā pastāvīgā pārstāvniecība ir tā organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā galvenā uzņēmuma vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība. Tā nav komercsabiedrība vai kooperatīvā sabiedrība ar savu kapitālu un patstāvīgu pārvaldes institūciju.

Tādējādi, Iesniedzēja pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā ir Iesniedzēja filiāle nevis atsevišķs uzņēmums – ar savu nošķirtu mantu, organizatorisku vienotību, kas var būt par prasītāju vai atbildētāju institūcijās, kas izšķir mantiskus strīdus kā arī var savā vārdā uzņemties pienākumus un iegūt tiesības. Nerezidenta pastāvīgās

¹ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1. panta 18. punkta a) – h) apakšpunkti.

² Model Tax Convention on Income and on Capital (condensed version as it read on 21 November 2017) kometāru 6 punkts, 117.lp. (skat https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-2017_mtc_cond-2017-en)

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Padomē 2017. gada 10. jūlijā apstiprinātā redakcija.

pārstāvniecības Latvijā attiecības ar nerezidentu, kura pastāvīgā pārstāvniecība tā ir, notiek viena uzņēmuma darbības ietvaros un tās nav uzskatāmas par darījumu ar saistītu personu likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē.

Izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā ietvertu faktu aprakstu kopsakarā ar iesniegumam pievienoto Iesniedzēja pastāvīgās pārstāvniecības 2023. gada grāmatvedības politiku, konstatēts, ka uz Iesniedzēja pastāvīgo pārstāvniecību tiek attiecināti šādi darījumi:

1. daļa no aizņēmumiem, kurus Iesniedzējs saņem no saistītās personas, kas reģistrēta citā Eiropas Savienības dalībvalstī, proporcionāli Latvijas klientu (nesaistītu personu) līgumu vērtībām no kopējā klientu līgumu portfeļa;
2. daļa no Iesniedzēja izdevumiem par algām un ar tiem saistītiem nodokļiem;
3. finanšu un operatīvās nomas ieņēmumi un ar to saistītie procenti no līzinga preču nomas;
4. aizņēmumu daļa kuru, Iesniedzējs aizņemas no saistītās personas;
5. pēc līzinga ņēmēja izvēles Iesniedzēja no nesaistītām personām iegādātās līzinga preces.

Atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 29.punktā un 29.¹ punktā ietvertajiem definējumiem transfertcena ir preču vai pakalpojumu cena (vērtība) vai cita veida vērtība vai noteikumi, kas piemēroti kontrolētā darījumā vai pastāv komerciālās vai finanšu attiecībās starp saistītām personām [..]. Savukārt kontrolēts darījums ir darījums starp divām personām, kas ir saistītas personas viena attiecībā pret otru [..].

Vietējās un globālās transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības attiecas uz ārvalstu uzņēmuma (nerezidenta) pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā, ja tā veic kontrolētus darījumus tās nerezidenta vārdā, t. i., darījumus ar saistītu personu, nevis ar uzņēmumu (nerezidentu), kura pastāvīgā pārstāvniecība tā ir. Iesniedzēja darbību fiskālais rezultāts attiecībā pret tā pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā izpaužas kā Iesniedzēja ieņēmumu un izdevumu, kā arī bilances aktīvu un pasīvu attiecināšana un notiek viena uzņēmuma (nerezidenta) darbības ietvarā.

Tādējādi Iesniedzēja pastāvīgai pārstāvniecībai Latvijā nav pienākums sagatavot un iesniegt transfertcenu dokumentāciju atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² pantam par tiem darījumiem, kurus Iesniedzējs attiecinājis uz pastāvīgās pārstāvniecības ieņēmumiem un izmaksām, kā arī uzrādījis bilances aktīvos un pasīvos un kuri pastāv starp Iesniedzēju un tā pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkts, 29.punkts, 29¹ punkts un 29³. punkts, 15.² pants un tā otrā, trešā daļa, Komerclikuma 22. pants, Latvijas Republikas un Polijas Republikas 1993. gada 17. novembra līguma par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu 5. pants.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā

procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p. i.

R. Zukuls

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU